

Poštnina plačana v gotovini

IZHAJA VSAKO SOBOTO
Uredništvo in uprava Ljubljana, Dalmatinova ulica 11. — Poštni predal št. 115. — Naročnina na mesec 4 Din, četrt leta 12 Din, pol leta 24 in na leto 48 Din. — Za inozemstvo na mesec 8 Din.

EDINOST

GLASILO JUGOSLOVANSKE NARODNE STRANKE

Leto I.

V Ljubljani, dne 14. julija 1934

Štev. 20.

Za najširšo samoupravo

Razkrinkane podle intrige, ki so še edino orožje naših političnih nasprotnikov

Kakor je bilo pričakovati in kakor smo to že v prvem začetku naše javne borbe napovedovali, se naši politični in idejni nasprotniki v svojem obupnem odporu proti zmagovalnemu pohodu ideje in programa Jugoslovanske narodne stranke niso sramovali poslužiti se svojega skrajnega, vsakega poštene-ga jugoslovanskega narodnega in političnega borca nevrednega in nečastnega orožja, namreč intrigiranja, ki se jim je v dosedanjem motnem, okuženem političnem ozračju še skoraj vedno najboljše izkazovalo in jim prinašalo v strankarsko in osebno zadovoljstvo prav bogate sadove. O takih sredstvih in načinu politične borbe mora biti vsakega poštenjaka sram govoriti, kaj šele posluževati se jih. Toda računati je bilo spričo starih izkušenj vsekakor treba z njimi in polpretekli dogodki so pokazali, da je bilo to naše gledanje na nasprotnike pravilno in da so se naše slutnje uresničile.

Nekje iz črnega, smrdečega močvirja preteklega, odmirajočega političnega življenja je vzpuhtela senzacionalno pobarvana zlobna intriga, češ, da je Jugoslovanska narodna stranka najvneteja zagovornica najdoslednejšega centralizma in da se je predsednik Jugoslovanske narodne stranke g. Svetislav Hodjera v nekem dozdevnem razgovoru z nekim bivšim slovenskim politikom izjavil kot najradikalnejši pobornik in zagovornik brezpogojnega centralizma.

Ta podla, še bolj pa bedasta intriga nosi tako viden in otipljiv pečat lažnjivosti, da bi je skoraj ne bilo treba zavračati in razkrinkavati. Vendar pa se še najde v današnjih izrednih razmerah med narodom s strani takih neznajnih in poštenih ter odkrite politične borbe nezmožnih nasprotnikov dovolj priložnosti, da se zavajajo posamezne plasti ljudstva v zmoto, ki utegne prav v važnih, odločilnih trenutkih roditi zle, usodne posledice, ki bi se morda v marsičem sploh ne dale več popraviti in bi narod moral trpeti zaradi brezvestnosti takih okorelih političnih intrigantov veliko in trajno škodo.

Vse te intrige najodločnejše odklanjamo z jasno ugotovitvijo, da so od konca absolutno zlagane in da smo in ostanemo dosledno na stališču najširše samouprave, kakor smo si ga postavili v svojem jasnem programu in kakor ga zastopamo neomajno in dosledno v vsem svojem delovanju in nehanju.

Z ozirom na širjenje omenjenih intrig nas je pooblastil predsednik naše stranke g. SVETISLAV HODJERA za objavo naslednje njegove javne izjave:

»Kar se tiče intrig, ki se širijo v vaših krajih, da sem jaz znan po svojih izjavah kot velik centralist, odgovorite vsakomur, da je to najnavadnejša kleveta in zahtevajte od vsakega razširjevalca teh intrig, da javno pove, kdaj in kje sem podajal take izjave. Za mene, kakor tudi za slehernega najnavadnejšega člana naše stranke je merodajen program, ki velja za vsakogar, pa tudi za mene. Naš program izrecno pravi, da se zahtevajo najširše samouprave, tako občinske kakor tudi banovinske. V 11. delu programa stoji pod naslovom »Zakonodaja« dobesedno sledeče:

»Dati samoupravam pravice, da morejo izdajati specialne predpise gospodarskega, kulturnega in socialnega značaja, napram razmeram, ki vladajo pri njih«, — malo dalje pa se pravi: »načelo samouprave mora biti izdelano v čim širšem smislu v organizaciji občin in banovin. Narod mora najti v svojih občinskih nreditvah, bodisi vaških bodisi mestnih, popolno zadovoljenje svojih gospodarskih interesov in svojih kulturnih ter socialnih potreb. Zadovoljenje interesov in potreb širših obsegov naj se ustvari v banovinskih samoupravah.«

Kakor vidite, je vse to točno in jasno ter določno povedano in mi vsi se moramo striktno držati svojega programa, ker bi sicer postali isto, kar so bile stare stranke in kar je danes amenaška stranka JRKD.

Nobenih izjav, nasprotnih tem našim principom, nikdar nisem, niti jih bom kdaj dajal!»

K tej izjavi našega predsednika ne bi bilo potrebno še kaj dodajati, vendar smatramo za umestno, da ob tej priložnosti naglasimo, da smo svoje načelno in brezpogojno stališče glede najširših in najpopolnejših samouprav že ponovno poudarjali v naših člankih, med drugimi zlasti v 11. številki »Edinosti« pod naslovom »Zdravje občin je v najširši samoupravi«, dalje pa je to stališče najvneteje zastopal predsednik akcijskega odbora naše stranke za Slovenijo g. dr. IVO POTOKAR v svojih člankih in v svojih govorih na javnih shodih, kjer je med drugim dejal:

»Odklanjamo fašizem, njega ustroj, miselnost in sredstva, smo zaenkrat daleč od poudarjanja stanovske preureditve države po kogarkoli vzorcu, temeljni element našega političnega pojmovanja je celovitost naroda in TO SVOBODNEGA NARODA JUGOSLOVENSKE MISELNOSTI NA O-SNOVI BRATSKEGA SOGLASJA. Ker pa leži osnova soglasju v pravilni rešitvi finančnega vprašanja in je v tem vprašanju gnojni voz, moramo

Posamezna številka 1.— Din

Inserati po tarifi. — Čekovni račun: Ljubljana 12.042. — Rokopisi se ne vračajo. — Ne-frankirana pisma se ne sprejemajo. — Rokopisi naj se pošiljajo le na poštni predal št. 115, Ljubljana I.

SHODI

Jugoslovanske narodne stranke

V nedeljo, dne 15. julija 1934

V Brežicah ob pol 8. uri zjutraj na dvorišču gostilne Bogovič.

V Dobovi ob 11. uri dopoldne na dvorišču gostilne Drugovič.

V Bizeljskem ob 3. uri popoldne na dvorišču gostilne Karel Štof.

Na vseh treh shodih poročajo narodna poslanca gg. **dr. Stjepan Bačić** in **Josip Stazič** ter predsednik akcijskega odbora za Slovenijo g. **dr. Ivo Potokar**.

V nedeljo, dne 22. julija 1934

V Sv. Juriju ob južni železnici ob 7. uri zjutraj na prostem.

V Velenju ob 10. uri dopoldne na dvorišču restavracije g. Edvarda Raka.

Na obeh shodih poročajo narodna poslanca gg. **dr. Milan Metikoš** in **dr. Stjepan Bačić** ter predsednik akcijskega odbora za Slovenijo gosp. **dr. Ivo Potokar**.

Shodi se vrše ob vsakem vremenu!

Udeležite se jih polnoštevilno in privedite s seboj vse znance in prijatelje!

že v državnem interesu izoblikovati kar najbolj izklesan lik resnične samouprave. Na zunaj mogočna, na znotraj povsem konsolidirana enotna Jugoslavija — utrjena od mrazov slovenskih pečin in spokojna od vonjev bolgarskih rož — je cilj našega hotenja.

Nismo pokret negativizma, ker ne rušimo, da zrušimo, temveč zato, da zgradimo. Naš cilj je usmerjen v konstruktivnost, v načrtno izvajanje zahtev in nalog, katerih rešitev narod že dolgo težko pričakuje.

Dalje:

»Narodna stranka odklanja silo kot sredstvo političnega pridobivanja, ker sila ne spaja, ona razdvaja jugoslovansko zavest, ki jo smatramo za vsebino jugoslovanske misli s pravilnim tolmačenjem, da je izoblikovanje pojma jugoslovanstva delo bodočih generacij, dočim je naša naloga, ustvarjati v slogi, sporazumu in ljubezni enotno voljo za skupno zavest in čuvstvovanje ob polnem razumevanju in spoštovanju vseh svojih naroda, ki ostane jugoslovanski, dasi pri tem ponosno kaže na svoje srbstvo, hrvatstvo in slovenstvo. Narava ne pozna skokov, greh zoper naravo življenja ne ustvarja.«

Končno:

»Zavzemamo stališče, da je v narodu izlečiti vse rane ne s silo, z zdravilom, ker rane niso kužne, temveč udarjene od neumevanja gorečnikov, ki znaajo brenkati samo centralno integralno struno. Mi se ne bojimo priznanja, da ne bo uspešnega leka vse dotlej, dokler ne bo skladno z interesi vseh pričakujočih pravilno, brez škode za državo, rešeno bolno finančno vprašanje na bazi čim širše samouprave. Slovenski liberalizem samoupravnemu vprašanju ni utiral pota, ker se je plašil nadvlade političnega konkurenta, slovenskega klerikalizma; življenjska borba teh dveh nasprotnikov je razumljivo zameglila jasnost gledanja na gospodarsko-socialni moment, ki stopa v ospredje, ki je važnejši od kričavosti tipično slovenskih političnih lapalij in ki bodi jedro zdrave jugoslovanske politike.

Narod misli in presoja s svojim zdravim razumom in s poštenjem v srcu, zato mu povsem prepuščamo sodbo. Vemo pa že sedaj, da bo izrekel nad vsemi zakulisnimi političnimi propalicami in intriganti ono obsodbo, ki jo edino zaslužijo.

S svoje strani pa bomo ukrenili proti razširjevalcem omenjenih intrig prav vse, kar smatramo za potrebno.

Zaupanje naroda je le v Narodni stranki

Ljudstvo brez izjeme stanu in družabnega stališča svobodno in svojevoljno hiti pod okrilje Jugoslovanske narodne stranke — Nova potrdila naše prave poti — Le z nami v zarjo novega življenja

Tudi peto nedeljo v prvi javni ofenzivi Jugoslovanske narodne stranke križem Slovenije naši neutrudni voditelji in prvoborniki niso držali prekrižanih rok, temveč so pohiteli med narod, tja kjer je danes še edino torišče prave, uspešne in smiselne borbe proti narodnim nasprotnikom oziroma njegovim brezvestnim izkoriščevalcem. Iz narodne skupščine, kjer je postala vsaka pravična borba za narodni in državni blagor spričo brezobzirnega, vse pošteno in idealno zasmehovalnega stališča večinske JRKD nesmiselna in brezizgledna, so prenesli poslanci naše Narodne stranke svojo borbo med široki narod, med one, ki molče trpe in prenašajo neštete krivice in bremena, čeprav se zavedajo neizpodbitne resnice, da so prav oni bistvo, podlaga, obramba in vsa bodočnost države.

Preteklo nedeljo je priredila Jugoslovanska narodna stranka najprej shod ob pol 8. uri jutraj

V POLHOVEM GRADCU

pred Grašičevo gostilno na Pristavi, kjer se je zbrala precejšnja množica domačinov in prebivalcev iz okoliških vasi, da sliši po dolgem času zopet enkrat odkrito besedo čiste resnice o svojem in splošnem gospodarskem ter političnem položaju, kakor tudi da se razgovori o novih poteh, ki bi se mogle pripeljati narod k izboljšanju razmer in k novi sreči. Ob enem je bila to tudi edina priložnost, da potoži ljudstvo svojim preizkušenim borcev za svobodo, pravičnost in enakopravnost vse svoje najtežje križe in težave, ki so mu jih naložili v svoji lahkomišelnosti in bratomorni mržnji prav oni, ki bi morali predvsem skrbeti z nedeljeno ljubeznijo za obstoj in napredek prav vseh državljanov naše domovine.

Shod je otvoril s pozdravom na vse navzoče član ljubljanskega akcijskega odbora Jugoslovanske narodne stranke g. Matej Miklavčič, ki je podal po kratkem nagovoru besedo priljubljenemu opozicijskemu narodnemu poslancu g. dr. Mi-

lanu Metikošu, čigar nastop je izval pri navzoči množici vidno zanimanje in splošno pozornost. Govornik je podrobno razvijal temeljiti program Jugoslovanske narodne stranke in se obširno bavil s križi in težavami, ki jih morajo prenašati skoraj vsi stanovi ne le pri nas, temveč po vsem svetu v današnjih razrvanih, povojnih razmerah. Dejstvo pa je, da je marsikatero zlo prav pri nas, v blagoslovljeni Jugoslaviji, deželi bodočnosti in napredka, absolutno nepotrebno in je le umetno, nameoma prizadejano ter vzdrževano, da se debeli in preobijeda na račun priprostega, bednega ljudstva nekaj ljudi, ki so se znali dokopati do moči in vpliva ter sedaj na nedopusten in pogosto popolnoma protizakonit način zlorabljajo zaupanje naroda in njegov obupen položaj. Tako stvari ne morejo več iti dalje. Narodu so se odprle oči in resnost položaja ga bije neusmiljeno v obraz.

Prav zato pa mora vsak spoznati, da ni nobenega drugega izhoda, kakor da se vsi, ki mislimo in hočemo pošteno, organiziramo v edini resni in borbeni opozicijski stranki, v Jugoslovanski narodni stranki, potom katere si upamo edino še priboriti nazaj svoje, z zakoni in ustavo zajamčene svobode in pravice. Nadalje je govornik obširno razpravljal še o potrebi tajnih volitev, o razmerju stopnja z industrijo in kmeti, o davčnem razmerju med omenjenima stanovoma, o možnostih rešitve gospodarske krize itd. Za svoja izvajanja je žel g. dr. Metikoš glasno priznanje in odobravanje.

Za njim je povzel besedo predsednik akcijskega odbora Jugoslovanske narodne stranke za Slovenijo v Ljubljani g. dr. Ivo Potokar, ki je zbranemu ljudstvu predstavil našo stranko in njene prvobornike, ki usmerjajo svojo borbenost v povsem druge smeri, kakor propadajoča JRKD, ki seje dosledno namesto ljubezni in sloge med narod razdor, ovađuštvo in politično nemoralno. Resnična narodna potreba nas vodi med narod, da mu po-

kažemo v pravi luči njegove pravice in da mu vlijemo v srca nove vere v zmago pravičnosti ter novega upanja v lepšo bodočnost.

Najodločnejše odklanjamo kot zvesti, poštenu in zavedni jugoslovanski državljani vse podle očitke o protidržavnosti in komunizmu, ker se trezno zavedamo, da naša borba proti režimski JRKD in njenim političnim metodam nikakor ni borba proti državi, ki jo vsi ljubimo in hočemo prav zato sprejembo sedanjih političnih razmer na boljše, ker hočemo to mlado, s tolikimi težkimi žrtvami priborjeno državo ohraniti in jo utrditi. Nikakor ne dovolimo, da bi se pojma režim in država istovetila. Zadržujemo pa, da se metode JRKD ukinejo, da zopet zasije poživljajoče solnce najčistejše svobode in da zavlada za vse državljane najpopolnejša enakost pred zakoni.

Govornik je z ostrimi besedami obsojal volilne metode JRKD in njenih podreptikov, ki omogočajo, da živi ne smejo voliti svojih izbrancev, dočim mrtvi volijo kandidate JRKD, kakor je bilo to že ponovno v nekaterih primerih v zadnjem času uradno ugotovljeno in dokazano. Nadalje je upravičeno kritiziral podeljevanje podpor iz bednostnega sklada, v katerega morajo prispevati brez razlike politične pripadnosti enako vsi državljani, dočim uživajo iz njega koristi predvsem privilegiranci izpod okrilja JRKD, proti čemur so na pristojna mesta že vložene mnoge utemeljene in z dokazi podprte pritožbe. Vse take temne račune mora ljudstvo pošteno plačevati. Zato je treba to vsestransko zlo, povzročeno po političnih spekulacijah in konjunkturistih iz nam nasprotnega tabora JRKD, zgrabit pri korenini in ga izruvati. Odločujoči činitelji v državni upravi morajo nositi za vse svoje delo in nehanje polno odgovornost, to pa ne le pred sodiščem, temveč tudi pred narodom.

Za izboljšanje sedanjih obupnih razmer so nam nujno potrebne najširše samouprave, ki jih vsebuje in določa tudi šestojanuarski manifest. Potrebna je temeljita decentralizacija uprave, ker, kakor ne tečejo vse vode v Beograd in kakor ne vodijo vse ceste v prestolnico, tako tudi ne sme ves denar ubirati te vajene poti onkraj Save. Kljub mračnosti v vsem javnem življenju pa še nismo izgubili vere in upanja v lepše dni, ker smo prepričani, da poštenje še ni umrlo in da nikakor ne smejo uživati nekateri vseh pravic, večina ostalih pa skoraj nobenih. Burja splošnega narodnega prepoda pod praporom Jugoslovanske narodne stranke bo odnesla propadajočo JRKD, ker mi smo za svobodo in zato proti JRKD, ki je ubila svobodo. Kmečko vprašanje je treba reševati na popolnoma drug način, kakor pa se je poskušalo reševati doslej: Našemu kmetu ni potrebna zaščita po dosedanjem vzorcu, temveč se mu mora dati možnost prodaje njegovih pridelkov po stvarni vrednosti, nakar bo iz lastne moči uredil svoje dolgeve in svoje gospodarstvo.

Ob 11. uri je bil drugi shod v

DOLENJEM LOGATCU

na prostoru pred Škrlevo gostilno. Udeležba prebivalstva je bila zelo lepa in so mnogi prihiti tudi iz najoddaljenejših krajev, ne stršeč se dolge poti in neznosne julijske vročine.

Na pestro okrašenem, z zelenjem ovitem govorniškem odru je pod kraljevo sliko in velikim državnim trobojnicom otvoril shod zopet g. Miklavčič, nakar sta sledila izčrpana govora obeh glavnih poročevalcev gg. poslancev dr. Metikoša in dr. Potokarja. Njunim izvajanjem

je množica, ki se je strnila v močnem polkrogu okrog odra, sledila z nepopisno pozornostjo in pogosto pritrdjevanje in navdušeno ploskanje je nazorno pričalo, da padajo stvarne, prepričevalne besede obeh borcev kot zdravo, kleno seme v ljudska srca, sprejemljiva le za dobro, resnično in pošteno. Po končanem zboru je bil sprejet, vzrasel iz ljudstva samega, soglasen sklep, da se morajo že v najbližji bodočnosti brez vsakega odlaganja ustanoviti v vseh občinah krajevne organizacije Jugoslovanske narodne stranke. Ves narod hoče aktivno sodelovati v bodočem delu in borbi za njegovo vstajenje in popoln prepod. Kakor iz ene duše je zadonel sklep nešteti ust: »Pod praporom Jugoslovanske narodne stranke v zarjo novega življenja in srečnejše skupne bodočnosti!«

Popoldne ob pol 4. uri je bila v navzočnosti narodnega poslanca g. dr. Metikoša in g. dr. Potokarja ter ostalih sodelavcev v našem gibanju iz ljubljanske okolice

PRI DEVICI MARIJI V POLJU

širša konferenca, ker se je shod na zahtevo domačega prebivalstva z

ozirom na nekatere druge javne kulturne in društvene prireditve prelozil na eno prihodnjih nedelj, ko bo shod res dostojna manifestacija ideje in programa Jugoslovanske narodne stranke in viden dokaz onega pravega ljudskega razpoloženja, kakršno vlada pod krovi naših kmečkih domov in delavskih stanovanj. Na konferenci so se ugledni, preudarni domačini odkrito in povsem bratsko, nepristransko razgovorili s svojimi prijatelji in razvozljali marsikatero zamotano vprašanje. Odziv in razumevanje, ki so ju pokazali napram Jugoslovanski narodni stranki, napram njenemu programu, ideji in njenim vrlim borcev, nas navdajajo z iskrenim veseljem in upravičenim ponosom. Ni nas niti najmanjši strah bodočnosti, ker vemo, da sloni vse naše gibanje, delo in prizadevanje na takih čvrstih, pridnih, poštenih in zvestih sodelavcih, kakršne predstavlja pretežna večina našega dobrega slovenskega ljudstva.

S takim narodom bodočnost nikoli ne more biti zgrešena ali izgubljena! Ta zavest nas vzpodbuja v bodočih borbah in preizkušnjah!

Slovanski kmetijski tisk

Slovanska kmetijska znanost zavzema prav odlično mesto v svetovni kmetijski znanosti. Kmetijski tisk je v slovanskih državah zelo razširjen in se sme v strokovnem pogledu uvrstiti med najboljše svetovne kmetijsko-strokovne edicije. Bolgarski list v francosčini »La Bulgarie« objavlja pregled kmetijskih listov, ki izhajajo v slovanskih državah. Prve kmetijske revije so izšle v Rusiji in na Češkem v drugi polovici 18. stoletja. V začetku 19. stoletja so pričeli izdajati svoje revije, posvečene kmetijstvu, Poljaki in Hrvati (1839), Slovenci (1843), Ukrajinci (1859), Srbi (1862), Bolgari (1874). V Rusiji izhajajo sedaj po navedbah lista »La Bulgarie« 150 revij, na Poljskem 67, v Jugoslaviji 23, na Bolgarskem 35 in na Češkoslovaškem 158 kmetijskih publikacij. Navedene številke obsegajo celoten kmetijski tisk obenem s strokovnimi vrtnarskimi, gozdarskimi, veterinarskimi in drugimi podobnimi publikacijami in listi, posvečenimi poljedelski industriji, na pr. mlekarstvu itd. Slovanski kmetijski tisk se odlikuje zlasti z listi, specializiranimi na neko gotovo panogo kmetijstva.

V Rusiji izdaja kmetijske publikacije država. Število revij je tamkaj sorazmerno zelo majhno; ker pa je naročnina obvezna za vse kmetijske organizacije in državne ustanove, dosega naklada teh časopisov ogromne številke. Vsaka publikacija ima naklado okrog 250.000 izvodov.

Na Poljskem izdajajo kmetijske časopise tako zasebne, kakor tudi oficijelne kmetijske organizacije. Srednja naklada se giblje med 2000 in 10.000 izvodov, kar ni posebno pohvalno, ker tudi najrazširjenejši časopisi nimajo večje naklade, kakor le po 2000 izvodov.

V Jugoslaviji je bil specializiran kmetijski tisk doslej reprezentiran z zelo majhnim številom revij s skrajno nizko naklado. Del teh časopisov izdajajo zasebniki, večina pa izhajajo v založništvu raznih kmetijskih organizacij, v prvi vrsti zadrug. Povprečna naklada se giblje med 1500 in 19.000 izvodov. Najbolj razširjena revija ima naklado 15.000 izvodov. — Kmetijstvo v Jugoslaviji ima veliko bodočnost in se mora zato strokovni tisk baviti z mnogimi, najrazličnejšimi problemi. Zani-

manje poljedelskih krogov naglo napreduje sporedno z razvojem splošne in strokovne izobrazbe ter z razvojem zadružništva.

Na Bolgarskem izhajajo kmetijski tisk v zelo nizki nakladi 1000 do 3000 izvodov. Najbolj razširjena revija ima nakado 5000 izvodov. Izdajatelji te literature so večinoma zasebniki in le majhen del izhajajo v založbi zadružnih organizacij in javnih ustanov. Listi se večinoma bavijo s tehničnimi vprašanji. Vprašanja vzgoje in življenjskega nivoja kmečkih množic pretresa večinoma politični tisk.

Na Češkoslovaškem je kmetijski tisk tako glede števila, kakor tudi glede specializacije mnogo bolj razširjen, kakor v ostalih slovanskih državah. Kmetijske revije izdajajo večinoma strokovne organizacije in zadruge, v manjšem številu pa tudi uradi in kmetijske institucije. Popularne strokovne revije izhajajo v nakladi od 3000 do 25000 izvodov. Dve ali tri najrazširjenejše revije imajo naklado od 40.000 do 60.000 izvodov. Napredek v razvoju kmetijskega tiska datira od samostojnosti Češkoslovaške republike. Velik napredek je napravila specializacija in znatno je naraslo število znanstvenih revij. Češkoslovaški kmetijski tisk nudi veliko izbiro publikacij, njegov vpliv rase in se sme pričakovati, da se bodo po odstranjenju krizi kmetijske revije še bolj razširile, ker se njihova vsebina stalno izboljšuje. Na Češkoslovaškem obstoja sindikat poljedelskih publicistov in pisateljev, ki skrbi ob aktivni pomoči Češkoslovaške agrarne akademije za razširjanje kmetijskega tiska.

Kmetijski strokovnjaki v vseh slovanskih deželah in državah so prepričani, da se napredek v kmetijstvu ne bo uresničil vse dotlej, dokler ne bo postal splošna potreba. Ni dovolj, da se kmetijska izobrazba razteza samo na intelektualno elito, temveč je nasprotno treba iskati najuspešnejša sredstva, da se najboljše in najcenejše metode obdelovanja zemlje in tehnične napredka razširjajo med najširšimi kmečkimi plastmi, v prvi vrsti na korist malih in srednjih gospodarjev. To je naloga kmetijskega tiska vseh narodov in to je obenem tudi najboljša usluga, ki jo moremo storiti kmečkemu stanu. (Ceps.)

b) Nadzornega odbora, ki ga sestavljajo: 1. predsednik in 2. dva člana. Poleg tega se izvolijo še trije namestniki.

Končno se izvolijo še delegati za okrajni občni zbor in sicer prihaja na vsakih 100 vpisanih članov po en delegat. Vsakemu delegatu se izvoli tudi namestnik.

O izvolitvi krajevnega odbora je treba nemudoma obvestiti tudi akcijski odbor Jugoslovanske narodne stranke za dravsko banovino v Ljubljani, Dalmatinova ulica 11, poštni predal št. 115, kateremu

na se obenem tudi pošlje prepis zapisnika iz ustanovnega občnega zbora oziroma s shoda, na katerem je bil odbor izvoljen.

Če naši člani žele prirediti zbor na prostem, mora sklicatelj prositi za dovoljenje okrajno glavarstvo (sresko načelstvo) in kolekovati svojo vlogo s 25 Din (5 Din za vlogo in 20 Din za rešitev). To vlogo je vložiti vsaj tri dni pred shodom.

Odborovih sej krajevnih organizacij ni treba prijavljati oblastem.

Dogodki po svetu

Francija in Anglija sta se zopet tesno zblizali, kar je v prvi vrsti zasluga francoskega zunanjega ministra Barthouja, ki je obiskal London in si zagotovil angleško podporo glede vseh zunanje-političnih akcij in načrtov, zlasti pa glede sklenitve vzhodno - evropskega pakta v locarnskem duhu. Barthou bo skušal za to pridobiti neposredno tudi Mussolinija, potem Anglije pa Nemčijo in Poljsko, ki imajo pač svoje tehtne pomisleke z ozirom na svojo, povsem drugam usmerjeno evropsko politiko.

Velepomembno spremembo vlade je doživela v sredo Avstrija. Zvezni kancler dr. Dollfuss je izvedel popolnoma nepričakovano širno rekonstrukcijo svoje vlade in je prevzel v lastne roke poleg kancelarstva tudi vsa važnejša ministrstva, predvsem zunanje, kmetijsko ter ministrstvo za gozdarstvo, varnost in državno obrambo. Podkancler je voditelj heimwehrovcev knez Starheimberg, generalni komisar za zatira-

nje državi nevarnih pokretov pa minister major Fey. Vlada bo pričela najostrejšo borbo proti vsem rušilecem notranjega miru v Avstriji, prav posebno pa proti narodnim socialistom, ki so najagilnejši. Čeprav je uvedena za vsak atentat ali lastnika eksplozivnega materiala smrtna kazen, se bombni atentati narodnih socialistov po vsej Avstriji neprestano nadaljujejo. Dr. Dollfuss se bo še ta mesec sestal v Italiji z italijanskim diktatorjem Mussolinijem.

Poljska nacionalistična organizacija, ki je bila najmočnejša in najradikalnejša desničarska bojna organizacija na Poljskem ter je razpolagala s 30.000 uniformiranimi četniki, je bila na odredbo vlade razpuščena. Kakor izgleda, se notranje razmere na Poljskem še ne bodo tako kmalu konsolidirale.

Bolgarska in Rusija stojita v znamenju sporazuma in bo Bolgarska že v kratkem priznala sovjetsko Rusijo. Takoj nato bodo uvedeni normalni odnošaji

malo pred zaključkom utrdil član komisije, ki je izjavil, da dobi Koširjeva lista 16 odbornikov, Pavlinova pa dva. Zapisnik predstavnika Koširjeve liste je pokazal volilno udeležbo 488 in zmago Koširjeve liste z razliko 126 glasov. Ker se pa ta rezultat ni skladal z onim, ki ga je ugotovil predsednik komisije, je komisija akte za pečatila in za prihodnji dan je bil ob 10. uri sklican v Mekinjah ponovni sestanek volilne komisije, da bo pregledala zapisnike in jih prekontrolirala. Na tem ponovnem sestanku predsednik ni mogel dati zapisnikov na vpogled, pač pa so bili ponovno zapečateni in bodo na vpogled upravnemu sodišču v Celju.

— **Občinske volitve v Nevljah.** V nedeljo so bile občinske volitve v Nevljah. Ta občina je bila osnovana pri ponovni komasaciji in obsega nekdanjo manjšo občino Nevlje, ki je bila v jeseni priključena občini Kamniški okolici, potem vso bivšo občino Podhruško v Tuhinjski dolini razen Srednje vasi, ki spada zdaj v Tuhinj, nekdanjo občino Gozd, kjer so znani smuški tereni, razen Črne, Potoka in Kaljš. K Nevljam je priključena še nekdanja majhna občina Paloviče in Velika Lašina, ki ležita na gričih vzhodno od Kamnika in sta prav prijetni izletniški točki. Občina sicer nima velike davčne podlage, niti industrije ali kakih drugih znatnejših virov dohodkov, ima pa podjetne in postritvalne gospodarje, ki bodo v polni meri znali delati za gospodarsko utrditev in vsestranski napredek nove občine. Za občinske volitve sta bili vloženi dve listi. Na prvi je bil nosilec bivši oblastni poslanec g. Ferdinand Novak, na drugi pa g. Franc Hočevar (JNS). Kakor za volitve v Kamniški Bistrici, tako je tudi za volitve v Nevljah vladalo veliko zanimanje. Že volilna udeležba kaže, da je bilo zanimanje res veliko. Od 524 volilcev jih je volilo 405, to je skoro 80 odstotke prejela 338 glasov, lista JNS g. Kov. Lista g. Ferdinanda Novaka Franca Hočevarja pa 67 glasov. Volitve so se izvršile v vzornem redu brez vsakega najmanjšega incidenta ali ugovora. Predsednik volivnega odbora je bil sodnik g. Grum iz Kamnika. Novakova lista bo imela v občinskem odboru 17 zastopnikov, Hočevarjeva pa 1.

— **Občinske volitve v Šmarjeti na Dolenjskem**, ki so se vršile preteklo nedeljo, so izpadle tako-le:

Slepci z zdravimi očmi

bi bili, če bi ne imeli v sedanjih važnih dneh svojega glasila, svoje »EDINOSTI«.

Da pa bo mogla »EDINOST« redno izhajati, nemudoma poravnajte naročnino, ker je izhajanje lista odvisno izključno le od nje.

Ne odlašajte in pošljite takoj dolžno, kakor tudi naročnino v naprej na: »EDINOST«, glasilo Jugoslovanske narodne stranke, Ljubljana, Čekovni račun štev. 12.042!

Volivnih upravičencev je bilo 846, volilo jih je 668. Na volišču v Šmarjeti je dobila Oberčova lista 170 glasov, Poljančeva (JNS) pa 160 glasov; na volišču Bela cerkev: Oberčova lista 177, Poljančeva 161 glasov. Skupaj je dobila Oberčova lista 347 glasov, Poljančeva (JNS) pa 321 glasov. Potemtakem dobi Oberčova lista 20 odbornikov, Poljančeva pa 4 odbornike.

— **Občinske volitve na Dobrovi pri Ljubljani.** Pri ponovnih občinskih volitvah na Dobrovi dne 8. julija 1934 je dobila lista Črne 15 odbornikov, lista Vrhovca (JNS) 3 odbornike.

— **Narodna banka** je znižala obrestno mero za eskont na 6½%, za lombard pa na 7½%. S tem se je znižala tudi zakonita obrestna mera pri ostalih denarnih zavodih v državi od 11½% na 11%.

— **Umrli je v Ljubljani** znani obrtniški organizator in bivši ključavničarski mojster g. Josip Rebek st., v svojem 78. letu starosti. N. v m. p.!

— **Tri žrtve Save.** Pred dnevi je utonil v Savi pri Mednem absolvent trgovske akademije Tone Kranjc, sin uglednega veleposestnika v Grahovem na Notranjskem. Njegovo truplo so našli šele čez nekaj dni. V torek pa je utonil pod kranjskim mostom v Savi 27letni skladiščnik Majdičeve elektrarne v Kranju Leo Kovačič iz Stražišča. V vodi ga je zadela srčna kap. Pokojnik je bil znan sportnik. Istega dne pa je zahtevala Sava še drugo žrtev v osebi 17letnega dijaka Karla Smerkolja iz Šiške pri Ljubljani.

ga dne pa je zahtevala Sava še drugo žrtev v osebi 17letnega dijaka Karla Smerkolja iz Šiške pri Ljubljani.

— **Najstarejši Jugoslovani**, 119-letni kmet Peter Glišić v Mačvi, je umrl te dni. Pokojnik je bil živa kronika srbske zgodovine in je vedel iz vsega stoletja svojega življenja marsikaj povedati.

— **Potrditve sodb.** Pred malim senatom v Ljubljani se je 16. maja letos vršila senzacionalna obravnava proti več osebam, ki so bile obtožene, da so spravile v promet ponarejene jurje. V Zagrebu so glavni obtoženci skušali spraviti v promet do 78 falzifikatov, a so bili pri tem poslu zasačeni. Afera je svojočasno vzbudila veliko senzacijo. Obsojeni so bili pred ljubljanskim sodiščem: Basilio Armido, trgovec iz Trsta na 3 leta robije in 1000 Din denarne kazni ali 10 dni robije. Besednjak Albert, trgovski potnik iz Trsta na 3 leta robije in 1000 Din denarne kazni ali 10 dni robije. Golebiowski Roman, trgovec v Ljubljani, na 2 leti in pol robije ter na 1000 Din denarne kazni ali 10 dni robije ter Baraga Ludvik na 8 mesecev strogega zapora ter na 10.000 Din denarne kazni ali 100 dni nadaljnega strogega zapora. Vsi pa v izgubo častnih državljanovskih pravic za 5 let. Obtoženci so proti sodbi prijavili revizijo in priziv, državni tožilec pa priziv zaradi prenizke kazni. Stol sedmoričice pa je potrdil v polnem obsegu prvo sodbo.

Razgled po domovini

— **Nov prometni minister.** Sedaj še ni znano. Na vsak način stoji vsa javnost na stališču, da to velepodjetje nikakor ne sme rudarjem ničesar odvzeti, ker so dohodki teh podzemnih trpinov itak daleč pod eksistenčnim minimumom.

— **O volitvah v Kamniški Bistrici** piše ljubljanski »Slovenec« sledeče: »V Kamniški Bistrici je pri volitvah, ki so bile 24. junija, ob proglasitvi rezultata nastalo nesoglasje. Po poteku volitev so bili ljudje prepričani o zmagi Koširjeve liste z razliko nad 100 glasov. V tem prepričanju jih je tudi

sedaj še ni znano. Na vsak način stoji vsa javnost na stališču, da to velepodjetje nikakor ne sme rudarjem ničesar odvzeti, ker so dohodki teh podzemnih trpinov itak daleč pod eksistenčnim minimumom.

— **O volitvah v Kamniški Bistrici** piše ljubljanski »Slovenec« sledeče: »V Kamniški Bistrici je pri volitvah, ki so bile 24. junija, ob proglasitvi rezultata nastalo nesoglasje. Po poteku volitev so bili ljudje prepričani o zmagi Koširjeve liste z razliko nad 100 glasov. V tem prepričanju jih je tudi

Vsi v članske vrste opozicijske Jugoslovanske narodne stranke!

Radivoj Peterlin-Petruška:

20

K mätuški Rusiji

»Ali bi ne bilo bolje, da ostaneš tu pri nas? Bi se že dobilo kako delo tudi zate. Sicer pa, kakor hočeš. Mlad si še. Pa srečno pot!«

V Baru mi pri vojvodi imenitno postrežejo. Večermam ž njim skupaj. Pri čaju mu moram pripovedovati o življenju doma na Kranjskem in potem pri vojaki in prav od srca se smeje, ko mu pravim o svojih študentovskih dogodivščinah in o četovanju na otoku Mamuli in v Kotoru.

Posteljejo mi prav po vojvodsko. Toda spati ne morem. Razne misli mi brodi po glavi. Kam me pelje jutri pot? Kakšno bo moje nadaljnje življenje?

Kaj šel še mari mi ni vsega tega. Le domišljija deluje in mi riše pred duševnimi očmi najkrasnejše pokrajine in najboljše bitja, ki komaj čakajo, da me sprejmejo z odprtimi rokami.

Šele proti jutru zaspiš.

Zbude me okrog devete ure, češ, parnik prihaja.

Po zavtraku stopim k vojvodi po slovo. Izroči mi priporočilno pismo za črnogorskega poslanika v Carigradu in vozni listek do Brindizija.

Na parnik grem brez spremstva. Tam zalezem v samotni kot in komaj čakam, da odrine parnik od obale in ko se to zgodi, se prekrizam in globoko odahnem.

7. V Carigrad.

Parnik dela z vso paro, stroji se urno vrte in od sunkovitega delovanja njihovih batov se njegovo ogromno telo mrzlično trese.

Vedno več in več morske gladine je med njim in obalo, ki leze nekako sama vase. Spretnje gričevje se bolj in bolj niža in zliva, izza njega pa se vzdigujejo višje in višje še neznane gore. Nekaj časa ostane vse po starem, nato pa se godi visokim planinam isto, kakor poprej gričevju: nižajo se in nižajo in nazadnje utonejo v morju. In kamorkoli se ozreš, vidiš samo morje in nebo, nebo in morje.

Parnik jo reže skoraj naravnost proti jugu. Razun mornarjev je na njem samo še pet ljudi: jaz in še drugi štirje mladi Črnogorci, ki se odpravljajo v Ameriko za kruhom. Sprejaj na krovu sede na svojih kovčegih in strme v daljavo. Včasih spregovori kdo kakšno besedo, drugi se za trenutek vzdramijo, ga začudeno pogledajo, a se kmalu zopet zatope v svoje misli.

Jugozapadni veter, ki piše že od jutra sem, postaja vedno močnejši in sunkovitejši, cefra italijansko zastavo v krmi in žvižga v vrvežu jamborov.

Morje postaja nemirno, pozeleni in se ozaljša z belo perjanico pene. Ladja dolgo kljubuje navalu, valov in jih ponosna reže s svojim jeklenim nosom. Naenkrat jo pa spravi iz ravnotežja zahrbtni napad od strani, opoteče se in obupno zaziblje. Začel se je ples.

Postalo mi je slabo. Naslonim se na ograjo in zamizim. Veter mi tuli in morje buči v ušesa.

»Kaj pa, si mislim, če ni to-le kazen božja za tvoje lumparije? Na primer za tisto, ki si jo naredil pred leti na parniku »Ika«, ko si se peljal iz Senja na Reko.«

Tedaj sem bil v peti šoli v Novem mestu. Pa sem jo mahnil o svetem Petru in Pavlu peš na Plitvička jezera od tam pa v Liko in čez Velebit v Senj. Par krajcarjev sem še imel v žepu. Kupim vozni listek do Novega. Malo pred Novim pa se naslonim ravno tako, kakor zdaj-le na ograjo »Ike« in hlinim morsk bolezen. »Ika« se ustavi v pristanu, ljudje gredo gor in dol, jaz pa se ne premaknem od ograje.

Parnik zapiska in nadaljuje svojo pot, jaz pa slonim in slonim. Z rokami zakrivam obraz, a skozi prste opazujem, kaj se godi okoli mene. Ljudem se začnem smiliti. Nekdo mi ponudi košček limone:

— Na, zavžij, ti bo dobro delo! —

In tako sem se pripeljal na Reko s karto do Novega. In tako hudo mi je bilo, da me je moral neki možki prijati pod pazduho in odpeljati na suho. Za vozni listek seveda takega reveža niti vprašali niso...

»No, vidiš, — kregam samega sebe, — tedaj si hlinil morsk bolezen, zdaj jo pa imaš v resnici. Prav se ti godi, čisto prav!«

Solnce se je skrilo. Veter tuli, morje buči, parnik pa pleše po vodi kakor vrtavka pred svojim padcem po mizi. Valovi pljusajo že na krov in mornarji skačejo po njem in pritrjujejo z vrvmi razne premičljive predmete, da jih ne odplavi voda.

Dalje prihodnjič.